

Inspraak in Statencommissie Economie provincie Zeeland 28-3-2025 door Mieke Reijnen, voorzitter bestuur stichting De Baaierd

Goedemiddag voorzitter en leden van de Commissie Economie,

Bedankt dat ik hier vanmiddag mag inspreken. Als voorzitter bestuur stichting De Baaierd maak ik graag gebruik van de mogelijkheid tot inspreken over de meerjarige subsidieregeling kunsten en festivals. De brief is u ter kennisneming voorgelegd.

Wij zijn verontrust én geschrokken over de inhoud. Ik ga daar zo nader op in, maar eerst iets over De Baaierd.

De Baaierd richt zich de afgelopen 4 jaar als reizende broedplaats in Zeeland breed op beginnende, gevorderde en gevestigde schrijvers en literaire makers.

Zeeland kende weliswaar een groot aantal schrijvers en woordkunstenaars, maar een podium om werk te delen en mentorschap om elkaar nieuwe kneepjes van het schrijvers vak te leren. Dat was er niet én juist daar bleek grote behoefte aan.

De Baaierd reist door Zeeland om alle Zeeuwen te bereiken. De aanpak is uniek: begeleidings- en samenwerkingsprogramma's enerzijds en podia anderzijds die op zo'n manier in elkaar grijpen dat schrijvers met zelfvertrouwen verder ontwikkelen en zich durven te presenteren. Dat kennen we elders niet. Een aanbod dat de Provincie op het gebied van Literatuur verrijkt en waarmee we ons onderscheiden en inmiddels landelijk opvallen.

De Baaierd is in snel tempo gegroeid en heeft een groot bereik. De provincie Zeeland heeft de startjaren mogelijk gemaakt met dank aan de tijdelijke subsidieregelingen, zoals Samen in Zee, Jongerencultuur en Talentontwikkeling. Een reeks landelijke culturele fondsen – van Nederlands Letterenfonds tot VSB-fonds – heeft de groei en bloei versneld. We staan op de springplank dit te bestendigen en willen nu verder.

Sinds 2023 zijn we in gesprek met de Provincie over toekomstperspectieven. Om de unieke aanpak verder te kunnen ontwikkelen is een meerjarenperspectief nodig. Wij keken dan ook reikhalzend uit naar de nieuwe Subsidieregeling die dit perspectief zou bieden. Ik sta hier nu, omdat juist daarin iets misgaat.

Ik noem hierbij drie punten:

Het eerste punt:

De nieuwe regeling biedt voor Literatuur een budget van slechts €150.000 voor de gehele periode 2026-2028. Hiermee kunnen we de besproken programmering en gewenste activiteiten die in gang zijn gezet en waarvoor door de Provincie veel waardering is uitgesproken en handreikingen zijn geboden met een meerjarenperspectief niet waarmaken. Met dit budget kan het aanbod niet blijven bestaan. De ambtenarij was hiervan op de hoogte. De unieke opzet moet dan worden afgeschaald tot enkele losse activiteiten en kunnen vele schrijvers niet verder geholpen worden en verdwijnt de gemeenschap van schrijvers. De

budgettaire beperking maakt het houden aan de drie Culturele Codes, die in de regeling staan niet mogelijk. De code Fair Pay is bijvoorbeeld lastig te realiseren met dit budget

Het tweede punt

In het Koersdocument en de Uitvoeringsagenda van Cultuur staat samenwerking en verbinding tussen de verschillende disciplines als uitgangspunt genoemd, waar wij in onze aanpak ook gehoor aan geven. De Baai is multidisciplinair: wij koppelen schrijvers aan theatermakers, beeldend kunstenaars en muzikanten. Bovendien werken we samen met Film by the Sea en de Muziekschool Zeeland. In de subsidieregeling is nu geen plek voor multidisciplinaire initiatieven. Men kan en mag slechts binnen één discipline aanvragen, hetgeen in tegenspraak is met de ambities van de Provincie volgens de Uitvoeringsagenda, waarin samenwerken en verbinden op thema's uitgangspunten zijn.

Het derde punt

De onevenredige verdeling van de budgetten. Er is een veel te laag budget ingeruimd voor de discipline Literatuur om een evenwichtig meerjarenprogramma op te zetten.

In de Regeling wordt niet uitgelegd hoe de budgetten voor de verschillende disciplines zich tot elkaar verhouden. Voor de ene discipline is 1,8 miljoen beschikbaar, voor een andere 150.000, of wel 8% van dat budget. Tijdens een informatiebijeenkomst met de ambtenaren van de afdeling cultuur op 10 maart jl. werd ons dit niet uitgelegd. Het lage budget voor literatuur is in tegenstelling met de verwachtingen die zijn gewekt in onze verkenningen hierover met diezelfde afdeling.

De zeer tegenvallende provinciale subsidiemogelijkheden hebben bovendien nog een ander effect: de omzet van de stichting zal te laag zijn om nog in aanmerking te gaan komen voor een meerjarige subsidie van het Nederlandse Letterenfonds. Een gemiste kans voor onze Provincie.

U zult begrijpen dat wij erg teleurgesteld zijn en vooral ook bezorgd over de toekomst van het aanbod van De Baai voor beginnende, gevorderde en gevestigde schrijvers en literaire makers.

De provincie Zeeland telt naar verhouding veel schrijvers. Dit biedt kansen om Zeeland als schrijfprovincie zichtbaar te maken. De talenten en gevestigde schrijvers verdienen meer landelijke zichtbaarheid en hebben een enorme behoefte aan begeleiding, onderling contact en zichtbaarheid. Er zijn momenteel geen organisaties die zich hiervoor inzetten.

Zeeland heeft juist heeft stimulering voor een multidisciplinair aanbod en samenwerking dringend nodig: blijbaar is de fundamentele en veelzijdige rol van literatuur nog lang niet duidelijk.

Wat we de afgelopen jaren met enorme inzet geboden hebben kan daar hopelijk de broodnodige verandering in brengen: literatuur zou ook (en misschien wel juist) in Zeeland tot de absolute basis moeten behoren. Literatuur betekent immers niet alleen het romantische beeld van de eenzame schrijver op het beruchte zolderkamertje. Literatuur is een wezenlijk

onderdeel van vele disciplines; het is de schitterende liedtekst, het plaatselijke toneelstuk dat wordt opgevoerd, het scenario voor de film waar jonge makers mee bezig zijn, de monoloog waar iemand het podium mee op stapt. Literatuur is óók theater, voordrachtskunst, beweging, talentontwikkeling, volle zalen, risico's, een leerschool en een warm bad.

Ik vraag uw aandacht voor deze punten en vraag u:

- deze kwestie te agenderen in de Provinciale Staten;
- het proces te evalueren dat geleid heeft tot de regeling voor literatuur en het totaalbedrag van 150.000 euro voor drie jaar;
- het bedrag te laten heroverwegen;
- en de hele subsidieregeling te toetsen op uw eigen Koersdocument i.v.m. de aandacht voor multidisciplinaire samenwerkingen.

Dank voor uw aandacht.